

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U004184

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-11-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голуб Віталій Карелович

2. Vitalii K. Holub

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 15-01-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11397

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.15.15.15, 10.15.15.05

Тема дисертації:

1. Право громадянина на альтернативну (невійськову) службу: конституційно-правове дослідження
2. The citizen's right to alternative (non-military) service: a constitutional-legal study

Реферат:

1. Дисертація присвячена дослідженню права громадянина на альтернативну (невійськову) службу, що транслюють зміст такого. В ході дослідження визначено, що право громадян на заміну військової служби альтернативною (невійськовою) службою відноситься до особистих прав та є складовим елементом правового статусу людини і громадянина, що отримало правове закріплення в демократичному суспільстві. Вказується, зміст такого конституційного статусу становлять права й обов'язки, які представлені й гарантовані всім і кожному громадянину Основним законом в ході реалізації права на заміну військової служби альтернативною (невійськовою) службою. Визначено, сутність конституційного права громадян на заміну військової служби альтернативною (невійськовою) службою полягає в можливості громадянина не з примусу, а відповідно до його переконань обирати невійськову службу. Юридичне значення права на заміну військової служби альтернативною службою з погляду реалізації свободи думки, свободи совісті та свободи

віросповідання означає дозволене і гарантоване законами держави право громадян відповідно до своїх переконань і ставлення до релігії проходити замість військової служби цивільну службу, не пов'язану з носінням і застосуванням зброї. В ході дослідження визначено, громадяни, які користуються правом на заміну військової служби, за своєю сутністю мають на меті сприяти у досягненні певного соціального блага – виконувати покладений на них обов'язок із захисту Вітчизни, але в іншій формі, яка уможливує їм не вступати не тільки у внутрішню суперечність зі своєю совістю, не ламаючи підвалин свого внутрішнього духовного світу, але й не вступати у суперечність з органами державної влади в ході реалізації свого права на свободу світогляду та віросповідання. Конституційний обов'язок громадян щодо захисту Вітчизни, передбачає декілька форм виконання: виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни у формі реалізації права на спротив недемократичному правлінню, яке посягає на засади конституційної демократії; виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни у формі проходження військової служби за призовом; виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни у формі проходження альтернативної цивільної (невійськової) служби. Альтернативна цивільна служба має в собі ознаки або властивості двох різних правових конструкцій, як, з одного боку, суб'єктивного права, а з іншого – юридичного обов'язку громадянина. Обов'язок проходження альтернативної цивільної служби можна порівняти з обов'язком щодо виконання військового обов'язку. Кожен з обов'язків є вимогою, які пред'являються до людини і громадянина і пов'язані з необхідністю її участі в забезпеченні інтересів суспільства, держави. В результаті аналізу чинного українського та міжнародного законодавства визначено, що право на альтернативну цивільну службу є конституційне право на заміну одного з конституційних обов'язків іншим конституційним обов'язком. Іншими словами, право людини полягає у виборі між обов'язками, без яких не можливе функціонування в тому числі права на альтернативну (невійскову) службу. Реалізація цього права передбачає можливість вибору виконання громадянами обов'язку перед державою в тому числі і щодо захисту Вітчизни, але у сферах, не пов'язаних з армією, прийняттям присяги та використання зброї.

2. The dissertation is devoted to the study of the right of a citizen to alternative (non-military) service, which conveys the content of such. During the study, it was determined that the right of citizens to replace military service with alternative (non-military) service refers to personal rights and is an integral element of the legal status of a person and a citizen, which has received legal consolidation in a democratic society. It is indicated that the content of such a constitutional status is the rights and obligations that are presented and guaranteed to each and every citizen by the Basic Law while exercising the right to replace military service with alternative (non-military) service. It is determined that the essence of the constitutional right of citizens to replace military service with alternative (non-military) service lies in the ability of a citizen to choose non-military service not out of compulsion, but in accordance with his beliefs. The legal meaning of the right to replace military service with alternative service from the point of view of exercising freedom of thought, freedom of conscience and freedom of religion means the right of citizens, permitted and guaranteed by the laws of the state, in accordance with their beliefs and attitude to religion, to undergo civilian service instead of military service, not related to the carrying and use of weapons. During the study, it was determined that citizens who exercise the right to replace military service, by their very nature, aim to contribute to the achievement of a certain social good – to fulfill their duty to protect the Fatherland, but in a different form that allows them not only not to enter into internal contradiction with their conscience, without breaking the foundations of their inner spiritual world, but also not to enter into contradiction with state authorities in the exercise of their right to freedom of worldview and religion. The constitutional duty of citizens to protect the Fatherland provides for several forms of fulfillment: fulfillment of the duty to protect the Fatherland in the form of exercising the right to resist undemocratic rule that encroaches on the principles of constitutional democracy; fulfillment of the duty to protect the Fatherland in the form of performing military service by conscription; fulfillment of the duty to protect the Fatherland in the form of performing alternative civilian (non-military) service. Alternative civilian service has the features or properties of two different legal structures, as, on the one hand, a subjective right, and on the other – a legal duty of a citizen. The duty to perform alternative civilian service can be compared to the duty to perform military duty. Each of the duties is a requirement imposed on a person and a citizen and is associated with the need for his participation in

ensuring the interests of society and the state. As a result of the analysis of current Ukrainian and international legislation, it was determined that the right to alternative civilian service is a constitutional right to replace one of the constitutional obligations with another constitutional obligation. In other words, human rights consists in choosing between obligations, without which the functioning of the right to alternative (non-military) service is impossible. The implementation of this right provides for the possibility of choosing the fulfillment by citizens of their duty to the state, including the defense of the Fatherland, but in areas not related to the army, taking the oath and using weapons.

Державний реєстраційний номер ДіР: 01231U104048

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Голуб В.К. Міжнародні та конституційні засади права людини на альтернативну (невійськову) службу. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Право». 2024. Вип. 85 (1). С.188-195.
- 2. Голуб В.К. Деякі історико-правові аспекти становлення і розвитку права людини на альтернативну (невійськову) службу в Україні. Аналітично-порівняльне правознавство. 2024. № 6. С.92-99.
- 3. Голуб В. К. Реалізація права на альтернативну (невійськову) службу як одна з форм виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Право. 2024. Вип. 86 (1). С. 165-174.
- 4. Голуб В.К. Поняття, сутність та суб'єкти конституційного права на альтернативну (невійськову) службу. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Право». 2025. Вип. 90 (1). С.228-237.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 01231U104048

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гецько Михайло Михайлович
2. Mykhailo M. Hetsko

Кваліфікація: к.ю.н., доцент, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9001-3531

Додаткова інформація: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=F_YwM6sAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шопіна Ірина Миколаївна

2. Iryna M. Shopina

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3334-7548

Додаткова інформація: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210888060>

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Серьогін Віталій Олександрович

2. Vitalii O. Serohin

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1973-9310

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57210787181;

<https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=kHIwwpsAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фрідманська Вікторія Іванівна
2. Viktoriia I. Fridmanska

Кваліфікація: к.ю.н., доцент, 12.00.02**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-8184-6870**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"**Код за ЄДРПОУ:** 02070832**Місцезнаходження:** вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Белова Мирослава Володимирівна
2. Myroslava V. Bielova

Кваліфікація: д.ю.н., доцент, 12.00.02**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0003-2077-2342**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"**Код за ЄДРПОУ:** 02070832**Місцезнаходження:** вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Пирога Ігор Степанович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Пирога Ігор Степанович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Сабов Вікторія Іванівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна